

Jaarrekening 2015

Regio Groningen-Assen
STEDELIJK NETWERK

Ter identificatie

Ernst & Young Accountants LLP

Colofon

Datum/versie: 1 maart februari 2016
Documentnaam: Jaarrekening 2015

Opgesteld door: Regiobureau Regio Groningen-Assen

Status: Concept
Besluitvorming: Stuurgroep 11 maart 2016

Contactpersonen: J.S.R. Bodha

Telefoon: 050 316 4289 (secretariaat)
E-mail: info@regiogroningenassen.nl
Website: www.regiogroningenassen.nl

Inhoudsopgave

COLOFON	2
VOORWOORD	4
1. BESLUITVORMING	5
2. GRONDSLAGEN.....	5
3. BALANS 2015.....	6
4. TOELICHTING OP DE BALANS	6
5. EXPLOITATIE.....	8
6. TOELICHTING OP EXPLOITATIEREKENING 2015.....	9
7. ORGANISATIE	16
8. FINANCIËLE PLANNING	19

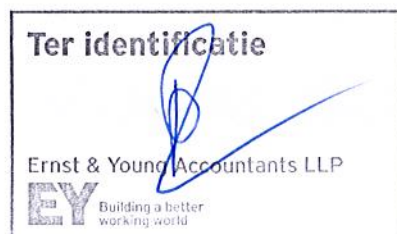

Voorwoord

In deze jaarrekening 2015 presenteert Stuurgroep Regio Groningen-Assen de financiële ontwikkelingen van het afgelopen jaar en geeft inzicht in het inkomsten- en uitgavenpatroon van het afgelopen jaar. Bij het opstellen van de rekening is het Convenant Regio Groningen-Assen 2014 als leidraad gehanteerd.

Regio Groningen-Assen is een vrijwillig samenwerkingsverband tussen de provincies Drenthe en Groningen en de gemeenten Assen, Bedum, Groningen, Haren, Hoogezand-Sappemeer, Leek, Noordenveld, Slochteren, Ten Boer, Tynaarlo, Winsum en Zuidhorn. Sinds 1996 investeert Regio Groningen-Assen in het versterken van de economie en de gebiedskwaliteit. Infrastructuur en de kwaliteit van stad en omliggende gebieden zijn sindsdien sterk verbeterd. Dit betekent niet dat de Regio nu klaar is. In 2013 is het beleid en de organisatie aangepast aan de veranderde economische omstandigheden. Nog steeds in de volle overtuiging dat de oplossing van ruimtelijke en economische vraagstukken van vandaag en morgen niet stopt bij de gemeente- en of provinciegrenzen. Samen sta je sterker! Zorgen dat deze mooie regio nog meer tot bloei komt, is de uitdaging waar we met zijn allen de komende jaren voor staan. Regio Groningen-Assen werkt vanuit deze ambitie aan drie speerpunten: Het economisch kerngebied verder ontwikkelen, de interne samenhang verbeteren/ bereikbaarheid, en de kwaliteit van stad en land behouden en versterken. Meer informatie over het samenwerkingsverband, zie www.regiogroningenassen.nl.

1. Besluitvorming

De Stuurgroep stelt de jaarrekening vast. Daarna wordt de jaarrekening ter informatie naar de deelnemers toegestuurd, met het verzoek deze ter kennis te brengen aan de raden en de Staten.

2. Grondslagen

Grondslagen van waardering

Voor zover niet anders is vermeld, zijn de activa en passiva gewaardeerd tegen de nominale waarden.

Grondslagen van resultaatbepaling

Voor zover niet anders is vermeld, vindt de resultaatbepaling plaats op basis van het stelsel van baten en lasten.

Regiofonds

Termijnbetalingen en slottermijnen uit hoofde van verstrekte subsidies worden als volgt als last in de exploitatierekening verwerkt:

- Een termijnbetaling wordt verwerkt in het jaar waarin de subsidie-ontvanger de termijnbetaling opvraagt. In de kasritmebrief is afgesproken vanaf welk jaar een termijnbetaling kan worden opgevraagd.
- Een slottermijn wordt verwerkt in het jaar waarin de einddeclaratie, voorzien van accountantsverklaring, wordt ingediend.

3. Balans 2015

Activa	2015	2014	Passiva	2015	2014
Vorderingen			Reserves		
Vorderingen op korte termijn	660.498	467.431	Regiofonds	16.450.895	15.035.494
Rekening courant provincie Groningen	23.999.585	20.501.181	Bestemmingsreserve frictiekosten	464.870	545.110
			Schulden		
			Korte termijn	4.699.570	4.553.803
			Kort vreemd vermogen		
			Vooruit ontvangen bedragen	3.044.748	834.205
Totale activa (31 december)	24.660.083	20.968.612	Totale passiva (31 december)	24.660.083	20.968.612

Tabel 1: Balans 2015

4. Toelichting op de balans

Activa

Vorderingen op korte termijn € 660.498

Dit betreft nog te ontvangen bedragen. De grootste posten zijn:

- Terug te vorderen BTW van de deelnemers. Dit betreft de doorschuif-BTW die door de deelnemers ook weer terug te vorderen is van de belastingdienst;
- Voor enkele goedkoper uitgevallen projecten wordt de teveel betaalde bijdrage terugbetaald aan de Regio Groningen-Assen;
- De rijksbijdrage in het kader van het programma Beter Benutten 1, onderdeel Onderwijs.

Rekening courant met de provincie Groningen € 23.999.585

Betreft het saldo in rekening-courant met de provincie Groningen ultimo 2015.

Passiva

Regiofonds € 16.450.895

Het regiofonds heeft op 31 december 2015 een reserve van € 16,5 miljoen (2014 € 15,0 miljoen). Deze stijging ten opzichte van 2014 heeft wordt grotendeels veroorzaakt doordat voor enkele projecten de bijdrage is uitgesteld naar 2016.

Bestemmingsreserve frictiekosten € 464.870

Op 13 juni 2014 heeft de Stuurgroep het reorganisatieplan Regio Groningen-Assen vastgesteld. De formele ingangsdatum van de nieuwe organisatie is vastgesteld op 1 september 2014. Met dit reorganisatieplan is ook besloten om een reserve voor frictiekosten ad € 624.000 op te nemen. In 2015 is de bestemmingsreserve voor een bedrag van € 80.240 aangesproken, waardoor deze sluit op € 464.870. De bestemmingsreserve zal worden aangepast als de evaluatie van de formatie van het regiobureau in 2016 daartoe aanleiding geeft.

Schulden op korte termijn € 4.699.570

Dit betreft nog te betalen bedragen. Dit zijn nota's en verstrekte bijdragen uit 2015, maar die betaald worden in 2016. Daarnaast is er voor enkele projecten uit de jaren vóór 2015 een bijdrage gereserveerd, maar nog niet opgevraagd en dus nog niet betaald. Het grootste deel van deze post heeft betrekking op Bereikbaarheid:

• Bereikbaarheid (Basispakket)	€ 1.452.000
• Bereikbaarheid (Beter Benutten)	€ 2.876.218
• Kleine Regionale Projecten	€ 112.830
• Regiopark	€ 44.824
• Overig (voornamelijk organisatiekosten)	€ 213.698

Vooruit ontvangen bedragen € 3.044.748

Deze post betreft vooruit ontvangen bedragen. Dit zijn bedragen die zijn overgemaakt in 2015 of eerder, maar worden besteed in 2016 en later. Het bedrag dat nu nog op de balans staat betreft de in 2015 en eerder ontvangen rijksbijdragen voor de programma's Beter Benutten 1 en Vervolg Beter Benutten.

Niet uit de balans blijkende verplichtingen en vorderingen.

Onder niet uit de balans blijkende verplichtingen worden verplichtingen vermeld die op grond van de daarop van toepassing zijnde voorschriften niet als schuld of voorziening op de balans kunnen worden opgenomen, maar wel voor vermelding in aanmerking komen.

Het Financieel Kader 2016-2020 (zie begroting 2016) laat zien dat per 31 december 2015 er van de € 78,3 aan begrote uitgaven er ca. € 64,0 miljoen aan verplichtingen is aangegaan.

De projecten uit het Basispakket (programma bereikbaarheid) zijn bijna allemaal beschikt.

De 'vrije ruimte' heeft grotendeels betrekking op Regionale en Innovatieve projecten, Economie en organisatiekosten.

Om bovenstaande verplichtingen te kunnen voldoen hebben de deelnemers van de Regio Groningen-Assen afgesproken om tot en met 2023 jaarlijks € 6,5 miljoen aan het regiofonds toe te voegen. Daarnaast heeft het college van B&W van de gemeente Groningen op 21 december 2012 aangegeven de voorgeschoten plankosten voor de regiotram terug te willen betalen. In 2015 is de Stuurgroep (3 juli) akkoord gegaan met een terugbetaling van € 6,0 miljoen in 2015 en € 4,2 miljoen (te verhogen met rente) in 2017.

5. Exploitatie

Lasten	Realisatie 2015	Begroting 2015	Baten	Realisatie 2015	Begroting 2015
I. Uitvoeringsinstrumenten					
A. Economisch platform	153.998	175.000			6.650.002
B. Programma Bereikbaarheid	8.794.104	14.519.119	1. Bijdrage deelnemers	6.650.002	13.039.334
C. Regionale en Innovatieve Projecten	2.853.398	5.215.610	2. Algemene inkomsten	7.289.237	30.483
D. Monitoring	11.394	27.500	3. Rente	7.082	
E. Overig	60.438	57.000			
I. Totaal programma's en projecten	11.873.333	19.994.229	Totale baten	13.946.321	19.719.818
II. Programmabureau					
1. Personeelskosten	551.484	565.000			
2. Friciekosten	80.240	-			
2. Huisvesting, kantoor & ICT	38.196	65.000			
3. Administratie- en advieskosten	36.868	25.000			
4. Investeren in netwerken	7.685	20.000			
5. Communicatiekosten	9.581	25.000			
6. Borging ruimtelijke kwaliteit	13.773	25.000			
7. Onvoorzien	-	10.000			
II. Totaal Programmabureau	737.827	735.000			
Resultaat vóór mutatie in reserves	12.611.159	20.729.229			
Dotatie bestemmingsreserve frictiekosten	-	-			
Onttrekking bestemmingsreserve frictiekosten	-80.240	-			
Toename Regiofonds	1.415.401	-1.009.411			
Totaal	13.946.321	19.719.818			

Tabel 2: Exploitatie 2015

6. Toelichting op exploitatierekening 2015

In 2013 is de Regiovisie geactualiseerd en begin 2014 vastgesteld door de raden en Staten. In de actualisatie zijn speerpunten/doelen geformuleerd en de uitvoeringsinstrumenten om deze doelen te verwezenlijken. Voor 2015 zijn de volgende uitvoeringsinstrumenten vastgesteld:

- A. Economisch Platform
- B. Programma Bereikbaarheid
- C. Regionale en Innovatieve projecten
- D. Monitoring.
- E. Overig

Onder 'overig' vallen activiteiten die benoemd zijn in de geactualiseerde Regiovisie maar niet direct gekoppeld kunnen worden aan een van de uitvoeringsinstrumenten.

Lasten programma's en projecten

A. Economisch platform

Economisch Platform	Realisatie 2015	Begroting 2015
Lasten	171.428	175.000
Vrijval uit voorgaande jaren	-17.430	
Totaal	153.998	175.000

Tabel 3: Economisch platform

Het speerpunt "het economische kerngebied verder ontwikkelen" is neergelegd bij de steden Groningen en Assen. De steden zorgen voor de afstemming met de deelnemers in de regio en de organisatie van het Economisch Platform. De gemeente Groningen treedt op als penvoerder en is verantwoordelijk voor de inzet en verantwoording van de middelen. In 2015 heeft de gemeente Groningen een bedrag van € 171.428 ontvangen voor de uitvoering, waarvan € 142.262 is besteed. Het voorstel is om het resterende budget (€ 29.166) beschikbaar te stellen voor 2016 en in te zetten voor een project rond het thema 'inclusieve arbeidsmarkt' dat eind 2015 mede door het Economisch Platform is geïnitieerd maar waarvan de realisatie pas in 2016 volgt.

Daarnaast is er in 2015 nog € 17.430 vrijgevallen. Dit betreft vrijval van verplichtingen van vlak voor de actualisatie. Voorgesteld wordt om dit bedrag beschikbaar te stellen om het huidige tekort te verlagen.

Toelichting programma

Een belangrijk instrument om inhoud te geven aan het economische speerpunt is het Economisch Platform Regio Groningen-Assen (samenwerking tussen ondernemers, onderwijs en overheid). Doelstelling van het platform is het vergroten van het economisch verdienvermogen en het bevorderen van de werkgelegenheid in de regio. Het Economisch Platform is afgelopen jaar twee keer per bij elkaar geweest. Op 20 april is een bijeenkomst georganiseerd bij Avebe (Ter Apelkanaal) rond het thema 'export naar Duitsland'. In het verlengde daarvan is een handelsmissie georganiseerd (EDR en Exportclub Groningen) en is een masterclass opgezet vanuit de Rabobank welke inmiddels van start is gegaan. Op 2 november stond het Economisch Platform in het teken van de 'inclusieve arbeidsmarkt' en is gehouden bij VDL Wientjes in Roden (Health Hub Roden). Met de resultaten is momenteel een werkgroep van ondernemers aan de slag om te komen tot één/enkele concrete acties.

Eerdere resultaten vanuit het Economisch Platform waarin stappen gezet zijn betreffen:

- Opzet van financieringstafel waarbij samenwerking tussen financierende partijen wordt versterkt (KvK organiseert dit samen met de NOM, SNN, NL Investeert en Krediet unie Groningen)
- Stimuleren van techniek in het onderwijs middels het project 'Talent, Techniek en Energie'. Dit project wordt getrokken door Hanzehogeschool/ Betapunt Noord en is inmiddels op 69 basisscholen in het gebied uitgerold.
- Samenwerkingskring bedrijven in de regio (ondergebracht bij Kamer van Koophandel)
- Economische samenwerking met Eemsdelta, onder andere op het thema arbeidsmarkt waarvoor we gezamenlijk onderzoek laten verrichten en rond het beter benutten van grote particuliere opdrachtgevers voor het MKB in de regio (gesprekken met de NAM hierover)

Verder zijn afgelopen jaar projecten opgestart op de thema's: onderwijs-bedrijfsleven (versterken aansluiting en netwerkstructuur) en innovatie (analyse economisch interessante bedrijven en matching).

B. Programma Bereikbaarheid € 8.794.104

Programma Bereikbaarheid	Realisatie 2015	Begroting 2015
Basispakket	5.441.702	9.034.914
Beter Benutten I	3.220.246	5.484.205
Vervolg Beter Benutten	132.157	-
Totaal	8.794.104	14.519.119

Tabel 4: Programma Bereikbaarheid, inclusief Beter Benutten I

In de geactualiseerde Netwerkanalyse 2013 zijn de ambities van Regio Groningen-Assen op het gebied van bereikbaarheid verwoord. In 2015 is de monitor op de netwerkanalyse uitgevoerd. De monitor heeft geen aanleiding gegeven de netwerkanalyse aan te passen. Wel is besloten de fiets nadrukkelijker een plek te geven in de netwerkanalyse. In 2016 wordt dit verder opgepakt.

Het in de regio vastgestelde investeringsprogramma voor bereikbaarheid sluit aan op de netwerkanalyse. Met dit programma is ruim € 500 miljoen gemoeid. Het Basispakket van de regio levert met € 62 miljoen tot 2020 een belangrijke bijdrage in de realisatie van dit programma.

In 2015 is het programma HOV/RSP in de regio definitief gemaakt. Dit programma, met oorspronkelijk € 58,5 miljoen is uiteindelijk vastgesteld op € 66,5 miljoen. De provincie Groningen gaat met deze overtekening in 2016 naar de Staten voor goedkeuring en financiële dekking.

In 2015 is het programma Vervolg Beter Benutten door het rijk en de regio vastgesteld. Dit is een voortzetting van het programma Beter Benutten dat in 2012 is ondertekend. Met dit programma is € 24 miljoen gemoeid dat door rijk en regio evenredig wordt bekostigd. Beter Benutten beoogd een betere bereikbaarheid van economische kerngebieden door op innovatieve wijze te komen tot een verbeterde benutting van de bestaande infrastructurele netwerken. Beter Benutten vraagt om een gezamenlijke aanpak van rijk, regio en bedrijfsleven. In de regio krijgt dit mede vorm door de aanpak in Groningen Bereikbaar en Minder Hinder Assen. Daarbij wordt ook invulling gegeven aan het Beter Benutten programma Fiets, Openbaar Vervoer en Goederenvervoer.

Basispakket

In 2015 is aan bijdragen voor de infrastructurele projecten € 5,4 miljoen uitgekeerd. In de begroting is een bedrag van € 9,0 miljoen opgenomen. Door een aantal deelnemers is het beschikbare bedrag niet opgevraagd. Deze bedragen schuiven door naar 2016.

Beter Benutten 1

De rijksbijdragen voor Beter Benutten 1 worden door het regiobureau geïncasseerd. Op basis van vastgestelde factsheets die door de regiopartners worden ingediend worden de bijdragen vastgesteld en uitgekeerd. Aan het programma is een rijksbijdrage van € 7,2 miljoen toegekend. Vanuit de regio is een bijdrage op dit programma ingezet van € 2,7 miljoen. Het resterende deel wordt door de afzonderlijke regiopartners ingelegd.

In 2015 is in de begroting een bedrag geraamd van € 5,4 miljoen. In 2015 is € 3,2 miljoen uitgekeerd. In 2015 is het programma Beter Benutten 1 beëindigd. De afronding van enkele projecten loopt echter nog door in 2016. In overleg met het rijk wordt per project afgestemd over vertragingen.

De middelen die (nog) niet zijn besteed blijven beschikbaar voor Beter Benutten 1 of Vervolg Beter Benutten. Voorkeur heeft het om deze te koppelen aan Beter Benutten 1 omdat de criteria van besteden ruimer zijn dan bij het Vervolg Beter Benutten.

Daarom ook onze inzet om onder het regime van Beter Benutten 1, projecten na 2015 voort te zetten. Voor de op/af ritten A7 hebben we daar bijvoorbeeld al toestemming voor.

Vervolg Beter Benutten

Voor het vervolgprogramma Beter Benutten zijn in 2015 nog geen bijdragen verstrekt. In 2016 en 2017 krijgt dit programma volop de aandacht. Nadat de programmaonderdelen zijn uitgewerkt worden de bijdragen aan de regiopartners toegekend.

In dit vervolgprogramma wordt veel aandacht besteed aan Intelligente Transport Systemen (ITS). Daarbij wordt in samenwerking met marktpartijen op innovatieve wijze gewerkt aan nieuwe oplossingen rondom bereikbaarheid. Om aantrekkelijk te zijn voor de markt is gekozen voor een landelijke aanpak. 10% van het totale budget voor het Vervolg Beter Benutten wordt ingezet voor ITS.

In 2015 waren de volgende projecten in uitvoering/voltooid	
Fietsrouteplus Zuidhorn-Groningen (3 ^e fase)	uitvoering
Fietsrouteplus Bedum - Groningen	uitvoering
Herprofilering weg/fietspad langs Meerweg	afgerond, nog niet afgerekend
Fietsroute Woldweg - Foxholstermeer	afgerond, nog niet afgerekend
Fietsroute Ronde Meerweg Paterswolde	afgerond, nog niet afgerekend
Programma FlorijnAs Assen	uitvoering
Doortrekking OV-as Peizerweg naar hoofdstation Groningen (HOV-as West 3e fase)	uitvoering
Station Europapark	voltooid
Bus/treinknooppunt stationsgebied Winsum	uitvoering
Doorontwikkeling P+R Zuidhorn	uitvoering
Bus op de vluchstrook De punt - Haren	afgerond, nog niet afgerekend
Facelift Noordelijke Stations	afgerond, nog niet afgerekend
Bereikbaarheid transferium Haren	voltooid

Totificatie

Permanente uitbreiding transferium Haren	uitvoering
Doorstromingsmaatregelen OV Ten Boer-Groningen	uitvoering
Verkeersmanagement Ring Groningen (incl. pakket 13)	afgerond, nog niet afgerekend
Transferium Hoogezand (P+R faciliteit, 1e fase)	uitvoering
Bus / treinknooppunt stationsgebied Haren en infraontsluiting Stationsgebied Haren	uitvoering
Dynamisch verkeersmanagement / DRIS	uitvoering
Knoop Groningen	uitvoering
Busdoorstroming Europaweg	voltooid
Busontsluiting Europapark (P3) op Europaweg	voltooid
Programma Beter Benutten met deelprogramma's (ITS - Groningen Bereikbaar - Mobiliteitsmanagement - P+R en OV en Fiets)	uitvoering
Programma Infra en OV Leek - Roden	uitvoering

Tabel 5: Projecten Bereikbaarheid, inclusief Beter Benutten I

C. Regionale en Innovatieve Projecten € 2.853.398

Regionale en Innovatieve Projecten	Realisatie 2015	Begroting 2015
Regiopark	1.112.806	2.045.610
Regionale en Innovatieve Projecten	154.588	1.200.000
Substantiële Projecten	1.670.000	1.970.000
Kleine Regionale Projecten	-83.995	-
Totaal	2.853.398	5.215.610

Tabel 6: Overzicht van de deelprogramma's van Regionale en Innovatieve Projecten.

Regiopark

Voor 2015 was € 2,0 miljoen begroot aan verplichtingen in het kader van Regiopark. Deze projecten zijn opgenomen in het uitvoeringsprogramma Regiopark 2013 zoals dat in december 2012 is vastgesteld door de Stuurgroep. In totaal is er ruim € 1,1 miljoen aan termijnbetalingen uitgekeerd. In 2015 zijn 15 projecten afgerond en afgerekend. Er zijn nu nog 13 projecten in uitvoering, waarvan in 2015 de laatste twee projecten zijn beschikt. Een aantal van de lopende projecten heeft vertraging opgelopen. Onderstaande tabel geeft een overzicht van de lopende en in 2015 voltooide projecten.

In 2015 waren de volgende projecten in uitvoering/voltooid	
Uitvoering 1e fase inrichtingsplan Leegkerk-Dorkwerd (010)	uitvoering
Realisatie ecozones ter Borch (021)	uitvoering
Toegangspoort Noord (024)	voltooid
Recreatieve voorzieningen en infra VIEP (031)	voltooid
Uitvoering structuurvisie Meerweg (046)	voltooid
Versterking recreatieve infrastructuur EHS Midden-Groningen (049)	voltooid
Realisatie Stadsrandzone Peizermeden (052)	voltooid
Herstel karakteristieke boerenerven Middag Humsterland (053)	voltooid
Versterking recreatieve infra, landschap EHS Reitdiepgebied (054)	uitvoering

In 2015 waren de volgende projecten in uitvoering/voltooid	
Versterking recreatieve infrastructuur EHS Midden-Groningen fase II (058)	uitvoering
Toegangspoort Drentsche Aa, Assen (060)	voltooid
Klein Wetsinge, landschap, landbouw en voedsel (061)	voltooid
Landgoed Amelte, deelproject Assen aan de Aa (062)	uitvoering
uitvoering ontwikkelingsvisie Leekstermeer (064)	voltooid
Entree Meerweg irt RVZ (065)	uitvoering
Versterken recreatieve infrastructuur Onlanden (VIEP) fasde II excl het Hoge Hert (67a)	voltooid
Versterken recreatieve infrastructuur Onlanden (VIEP), fase II onderdeel het Hoge Hert (67b)	uitvoering
Landgoederen Noord-Drenthe, fase 1 (068)	voltooid
Stadsweg (070)	voltooid
Pilot onderhoud burgerparticipatie (072)	uitvoering
Uitvoering fase 1 Nieuw Wonder van Aduard (073)	voltooid
Versterking groene dorpslint in het open landschap Duurswold (074)	voltooid
Landschapselementen Haren fase II (075)	uitvoering
Herstel en versterken Wierden Middag Humsterland (076)	voltooid
Wandelnetwerken Westerkwartier en Middag-Humsterland fase I (077)	uitvoering
Uitvoering kwaliteitsimpuls stads- en dorpsranden (078)	uitvoering
Assen aan de Aa, deelproject Bosbeek/Nijlandsloop (080)	uitvoering
Programma landschapsopgaven/recreatie en water IGS (081)	uitvoering

Tabel 7: Projecten Regiopark

Regionale en Innovatieve Projecten

Voor de Nieuwe Regeling Regionale en Innovatie Projecten was voor 2015 € 1,2 miljoen begroot. In 2015 is circa € 155.000,- aan bijdragen uitgekeerd. In 2015 hebben er twee 'pitchronden' plaatsgevonden. Deze hebben geleid tot 11 projecten die voor een bijdrage in het kader van de regionale en innovatieve regeling in aanmerking zijn gekomen. In 2015 is aan twee projecten een bijdrage uitgekeerd.

In 2015 waren de volgende projecten in uitvoering	
I.Turn.IT	uitvoering
Collectie Veenhuizen	uitvoering

Tabel 8: Regionale en Innovatie Projecten

Substantiële projecten

In het kader van de besluitvorming over de evaluatie in 2009 heeft Stuurgroep Regio Groningen-Assen besloten vast te houden aan de onderscheiden rollen in regionaal verband van de niet-stedelijke gemeenten. Om dit een impuls te geven zijn negen substantiële projecten benoemd, waarvoor een totaal budget van € 11,0 miljoen beschikbaar is gesteld. Voor de schragende ontwerpogaven (Leek-Roden en Hoogezand-Sappemeer) was totaal € 6,0 miljoen beschikbaar. Voor de opgaven van de schakelgemeenten (Zuidhorn, Bedum, Winsum en Ten Boer), en de gemeenten Haren, Tynaarlo en Slochteren was totaal € 5,0 miljoen beschikbaar (circa € 0,7 miljoen per opgave).

De negen Substantiële projecten zijn door de Stuurgroep op 6 december 2012 vastgesteld. In 2015 is het eerste project financieel afgerond (Herstructurering Dorpscentrum Zuidhorn). In 2015 zijn de overige acht projecten in uitvoering. Van de begrote € 1,97 miljoen is in 2015 € 1,67 miljoen uitgekeerd.

In 2015 waren de volgende projecten in uitvoering/voltooid	
Centrumplan Leek-Nietap	Uitvoering
Stationsgebied Haren	Uitvoering
Revitalisering dorpscentra gemeente Tynaarlo	Uitvoering
Herinrichting Slochterhaven	Uitvoering
Herstructurering dorpscentrum Zuidhorn	Afgerond
Stadshart Hoogezand	Uitvoering
Centrumplan Bedum	Uitvoering
Herinrichting Onderdendamsterweg Winsum	Uitvoering
Dorpsentree Ten Boer	Uitvoering

Tabel 9: Substantiële projecten

Kleine Regionale Projecten

In de vorige actualisatie in 2009 heeft de Stuurgroep besloten om de regeling Kleine Regionale Projecten (KRP) op te heffen en met de regeling substantiële projecten de middelen meer te bundelen aan de regionale doelen. De Stuurgroep heeft de besloten dat de lopende projecten uiterlijk 31 december 2015 moeten zijn afgerond. Alle projecten zijn 2015 afgerond. Het laatste project dient voor 1 april 2016 de eindverantwoording in. Daarmee is deze regeling straks opgeheven. In 2015 zijn enkele projecten afgerekend voor een lager bedrag dan waar de verplichting voor was opgenomen. De vrijval hiervan bedroeg in 2015 € 83.995.

D. Monitoring € 11.394

Monitoring	Realisatie 2015	Begroting 2015
Werklocaties (Vastgoedrapport)	7.430	6.000
Woningbouw en Woningmarkt (Woningmarktmonitor)	3.964	6.500
Netwerkanalyse	-	15.000
Totaal	11.394	27.500

Tabel 10: Monitoring

Werklocaties (Vastgoedrapport)

Regio Groningen-Assen is Founder van de Stichting Vastgoedrapportage Regio Groningen-Assen. De stichting rapporteert over de ontwikkelingen in de vastgoedmarkt in Regio Groningen-Assen middels een symposium, een herbestemmingsprijsvraag en door het uitgeven van een rapport. Bij de totstandkoming van het rapport wordt nauw samengewerkt met onderwijsinstellingen en vastgoedprofessionals.

Jaarlijks stelt Regio Groningen-Assen een bedrijventerreinenmonitor op. De monitor heeft meerdere doelen. Ten eerste wordt de ontwikkeling in verkoop en verhuur van het afgelopen jaar geschetst. Ook is de monitor input voor de regionale planningslijst bedrijventerreinen. Monitoren is geen doel op zich, maar een instrument om ontwikkelen en beleid te volgen,

conclusies te trekken en vergezichten te schetsen. De monitor belicht het aanbod en de verkoop van nieuwe kavels op bedrijventerreinen en de verkoop- en verhuurtransacties in het bestaande aanbod.

Woningbouw en Woningmarkt (Woningmarktmonitor)

In 2015 is twee keer een monitor verschenen met daarin de belangrijkste woningbouw en woningmarktgegevens. Hierin is voor de tweede keer ook de stand van zaken van de uitvoering van de woningbouwafspraken per 1-1-2015 in meegenomen, als resultante van de regionale woningbouwafstemming. Per gemeente is inzichtelijk gemaakt wat er is gebouwd en wat er in de planning staat volgens afgesproken scenario's.

Netwerkanalyse

De monitor op de netwerkanalyse die in 2015 is uitgevoerd heeft geen aanleiding gegeven tot het bijstellen van het investeringsprogramma van Regio Groningen-Assen. De monitor is uitgevoerd in samenwerking met de provincie Drenthe. Dit is volgens de nieuwe werkwijze waarin deelnemers van Regio Groningen-Assen delen van het werk en de bekostiging direct voor hun rekening nemen.

E. Overig € 60.438

Overig	Realisatie 2015	Begroting 2015
CPO-plankostenfonds	30	20.000
Woningbehoefte-onderzoek	24.783	30.000
Seeds (lasten)	62.728	7.000
Seeds (baten)	-27.103	-
Totaal	60.438	57.000

Tabel 11: Overige instrumenten

CPO

In het najaar van 2013 hebben de regio en vier lokale Rabobanken het zogeheten CPO-Plankostenfonds opgericht (Collectief Particulier Opdrachtgeverschap). Met dit fonds willen zij het voor mensen eenvoudiger maken om in groepsverband hun droomhuis te realiseren. Omdat mensen die samen willen bouwen bij de start vaak kosten maken die ze nog niet uit een hypotheek kunnen financieren, kunnen ze bij het CPO-Plankostenfonds een renteloze lening aanvragen. In 2014 is de website www.ruimte-om-te-bouwen.nl ontwikkeld en gelanceerd met twitteraccount @RuimteCPO. Op de website is informatie te vinden over de CPO-regeling. Omdat er van de regeling tot op heden nog gebruik is gemaakt, heeft de Stuurgroep, net als de drie lokale Rabobanken, in 2015 besloten om voor bouwgroepen in de aanloophase een kleine subsidie in het leven te roepen. Hiervoor is € 50.000,- gereserveerd. In 2016 zal deze regeling in werking treden voor een jaar. Nadien zal het Collectief Particulier Opdrachtgeverschap-project samen met de Rabobank worden geëvalueerd.

Woningbehoefte-onderzoek

In 2015 is er een woningbehoefte onderzoek uitgevoerd en afgerond. Dit heeft geleid tot een aantal aanpassingen die in 2016 aan de Stuurgroep zal worden voorgelegd.

SEEDS

Regio Groningen-Assen was partner in het Europese project SEEDS (Stimulating Enterprising Environments for Development and Sustainability); binnen dit project werden innovatieve oplossingen ontwikkeld om slim gebruik te maken van leegstaande gebouwen en braakliggende terreinen. RGA doet mee met vier pilotprojecten:

- Havenkwartier, gemeente Assen;
- Voormalig Suikerunieterrein, gemeente Groningen;

- Entree, gemeente Leek;
- Bedrijvenpark Haarveld, gemeente Noordenveld.

Het RGA-deel van het SEEDS-project had oorspronkelijk een totale begroting van € 550.000, waarvan maximaal 50% werd gefinancierd met Europese middelen. Het project is in 2015 inhoudelijk afgerond.

In de uitbetaling van het Europese geld zit een vertragingstermijn. De totale project kosten tot en met 2015 zijn € 402.915. In 2015 is € 62.728 aan kosten gemaakt en € 27.103 aan subsidies ontvangen. In 2016 wordt een subsidie uitkering van € 101.002 verwacht, waarvan een deel is bestemd voor bovenstaande vier pilotprojecten (circa € 60.000).

SEEDS (lasten)		SEEDS (baten)	
		Subsidie (50% van de kosten)	201.458
Kosten t/m 2014	340.187	Realisatie 2014	73.353 (-)
Kosten 2015	62.728	Realisatie 2015	27.103 (-)
Totale kosten	402.915	Te realiseren subsidie 2016	101.002

Tabel 12: SEEDS

7. Organisatie

A. Apparaatskosten € 669.921

Apparaatskosten	Realisatie 2015	Begroting 2015
Formatie (inclusief tijdelijke formatie)	549.061	554.000
Frictiekosten	80.240	-
Scholing & opleiding	2.423	11.000
Huisvesting, kantoor & ICT	38.196	65.000
Totaal	669.921	630.000

Tabel 13: Apparaatskosten

1. Formatie € 549.061

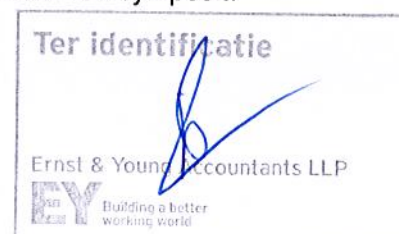
De formatie is teruggebracht van 12,3 fte naar 7,8 fte. Deze bezetting is inclusief een 1,4 fte voor een overgangperiode van circa twee jaar ten behoeve van professionalisering en werkzaamheden in het kader van het (tijdelijke) programma Beter Benutten. In 2016 vindt een evaluatie plaats van de formatie. De kosten zijn in 2015 binnen de begroting gebleven.

2. Frictiekosten € 80.240

In 2015 kon een groot deel van de salarisverplichtingen ten aanzien van het boventallig personeel van Regio Groningen-Assen worden gedekt uit detachingsvergoedingen: de medewerkers voeren een betaalde opdracht uit of hebben een detachingsovereenkomst bij een andere partij. Het deel dat niet kon worden gedekt uit de vergoeding is ten laste gebracht van de bestemmingsreserve frictiekosten. Zie hiervoor ook de toelichting op de balans.

3. Scholing & opleiding € 2.423

Deze post is gebaseerd op een percentage (circa 2%) van de kosten van de formatie. Naast 'scholing en opleiding' worden uit deze post ook de kosten van congressen en symposia gedekt. De werkelijke kosten zijn ruim lager dan begroot.

4. Huisvesting, kantoor en ICT € 38.196

De gemaakte kosten hebben betrekking op de huur en de inrichting van de kantoorruimte. De huisvestingskosten zijn onder meer lager door een dubbel opgenomen verplichting in een eerder jaar en door lagere servicekosten dan begroot. Ook de kosten voor ICT zijn beperkt gebleven.

B. Generieke kosten ten behoeve van de uitvoering € 67.906

Generieke kosten tbv de uitvoering	Realisatie 2015	Begroting 2015
Administratie & advies	36.868	25.000
Investeren in netwerken	7.685	20.000
communicatie	9.581	25.000
Borging ruimtelijke kwaliteit	13.773	25.000
Onvoorzien	-	10.000
Totaal	67.906	105.000

Tabel 14: Generieke kosten ten behoeve van de uitvoering

1. Administratie & advies € 36.868

De financiële administratie van de Regio Groningen-Assen wordt uitgevoerd door de provincie Groningen. Deze kosten, maar vooral die voor de accountantscontrole van de jaarrekening, waren ruim hoger dan begroot.

2. Investeren in Netwerken € 7.685

In 2014 is besloten de ambitie van de Regio overeind te houden en de realisatie daarvan als gezamenlijk netwerk op te pakken. Het goed laten functioneren van een netwerk vraagt om onderhoud.

3. Communicatiekosten € 9.581

Vanaf 2010 is jaarlijks een budget van € 25.000 beschikbaar voor communicatiekosten. De middelen zijn onder meer ingezet voor de nieuwe website, en nieuwsbrieven.

4. Borging ruimtelijke kwaliteit € 13.773

Voor wat betreft het onderdeel borging ruimtelijke kwaliteit zijn de kosten met een kleine 14.000 achtergebleven ten opzichte van de begrote 25.000. Dit komt omdat de nieuwe adviseur ruimtelijke kwaliteit van de regio vanaf mei 2015 aan de slag is gegaan. De maanden daarvoor zijn gebruikt om een opdracht te formuleren en via een aanbesteding de juiste persoon te selecteren.

5. Onvoorzien € 10.000

In 2015 is geen beroep gedaan op de post onvoorzien.

Reserves

A en B. Dotatie/onttrekking bestemmingsreserve frictiekosten € 80.240

In 2014 is de bestemmingsreserve voor een bedrag van € 80.240 aangesproken, waardoor deze sluit op € 464.870. De bestemmingsreserve zal worden aangepast als de evaluatie van de formatie van het regiobureau in 2016 daartoe aanleiding geeft.

A. Toename regiofonds € 1.415.401

Voor een belangrijk deel wordt de toename van het regiofonds veroorzaakt doordat deelnemers hun projectbijdrage niet of niet tijdig declareren. Deze verplichtingen schuiven automatisch door naar 2016. Daarnaast heeft de gemeente Groningen een deel (€ 6,0

miljoen) van de voorbereidingskosten van de regiotram terugbetaald. Het regiofonds is in 2015 met € 1.415.401 toegenomen.

Baten

1. *Bijdragen van de deelnemers € 6.650.002*

De jaarlijkse bijdragen van de deelnemers aan het regiofonds zijn vanaf de laatste actualisatie vastgesteld op € 6,65 miljoen, voor de periode tot en met 2023.

2. *Algemene inkomsten € 7.289.237*

In de begroting was rekening gehouden met de terugbetaling van € 10,2 miljoen van de regiobijdrage voor de regiotram. Op verzoek van de gemeente Groningen is de Stuurgroep akkoord gegaan met een terugbetaling in twee termijnen. In 2015 is conform deze afspraak € 6,0 miljoen terugbetaald. Het restant van € 4,2 miljoen, te verhogen met de gedeerde rente, wordt in 2017 terugbetaald.

De overige baten hebben betrekking op de programma's Beter Benutten 1 (€ 1,2 miljoen) en Vervolg Beter benutten (€ 0,1 miljoen).

3. *Rente € 7.082*

Van de provincie Groningen wordt jaarlijks rente ontvangen op de rekening-courant. De vergoeding op het rekening courant-tegoed was met 0,14% in 2014 al laag, maar is in 2015 nog verder gedaald naar 0,03%. Door deze lage rente bedroegen de rentebaten in 2014 € 7.082.

8. Financiële planning

In onderstaande financiële planning is een koppeling gemaakt tussen de balans en de exploitatierekening. Het geeft op hoofdlijnen inzicht in de financiële stromen.

Financiële planning 2015	Realisatie 2015	Begroting 2015
Stand Regiofonds (1 januari)	15.035.494	15.035.494
Storting van de deelnemers	6.650.002	6.650.002
Algemene inkomsten	7.289.237	13.039.334
Renteopbrengsten	7.082	30.483
Uitgaven	12.530.919	20.729.229
Stand Regiofonds (31 december)	16.450.895	14.026.083

Tabel 11: Financiële planning.